

дисгармонії у розвитку повинні сприйматися студентами не як вирок, а як індивідуально-психологічні особливості, які в різних видах діяльності, на різних її етапах можуть вступати і як переваги, і як спонукання до вдосконалення до певних меж.

Поступове сходження студента від базових понять дисципліни до більш складних, інтегральних понять на когнітивному, афективному і поведінковому рівнях опанування діяльністю викладання надає можливість студенту виявити потребу в самопізнанні, саморегуляції, самоуправлінні і відповідно до рівня реалізованості цих потреб у груповій діяльності надалі зреалізувати і розвивати свою здатність до пізнання, регуляції та менеджменту у навчальній діяльності викладача.

Такий підхід дозволяє здійснювати індивідуалізацію навчання психології та педагогіки; індивідуалізацію в контрольно-оцінній діяльності на кожному етапі викладання цього предмету залежно від індивідуально — психологічних властивостей студентів і реалізованості зазначених потреб студентів, що виявляється у відповідному рівні опанування дисципліною.

*А. Г. Котенок, асист.,
кафедра політичної економії
ф-тів управління і маркетингу*

МОДУЛЬНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Трансформація національної системи освіти до європейського соціально-культурного простору вимагає технологічного переоснащення організаційних моделей сучасного навчально-виховного процесу. За таких умов виникає об'єктивна потреба у створенні дидактичних технологій, які задовольняють різносторонні освітні та професійні потреби кожної особистості та інтенсифікують навчальний процес. Важливою складовою педагогічного процесу стає особистісно-орієнтована взаємодія викладача і студента.

Демократизація системи вищої освіти та входження її до світового культурно-освітнього простору, що на сучасному етапі характеризується активним впровадженням у навчальний процес кредитно-модульної системи навчання, суть якої полягає у поєд-

нанні модульного структурування змісту навчального матеріалу та акумулюючого оцінювання навчально-пізнавальної діяльності студентів, зумовлюють актуальність дослідження.

В основі модульного навчання лежить поняття модуля (лат. — *modulus*, англ. — *module*), що набуває значення функціонального вузла. У науково-педагогічній літературі існує різне трактування модуля. Найчастіше модуль визначається як міра компонування знань для зручного засвоєння.

У теорії та практиці модульного навчання можна виділити модуль логічного, процедурного, фреймового (структурно-схематичного), семантичного походження. З дидактичних позицій розглядається навчальний модуль. У нашому розумінні навчальний модуль визначається як інтеграція різних видів та форм організації навчання у межах певної змістової одиниці. Ядром модуля виступає інформаційний матеріал, який реалізується на різних заняттях. Форми організації навчання, у межах яких реалізується модуль, набувають варіативного поєднання.

Модульне структурування змісту навчання можна узагальнити як наскрізну проблему, яка характеризується організаційно-методичною будовою відповідно до структури наукового знання. Залежно від вибору предмета структурування можна виділити кілька способів модульного структурування: функціональний, циклічний, заліковий, технологічний.

З позицій забезпечення індивідуалізації навчального процесу у вищому навчальному закладі мета модульної технології навчання полягає в створенні найбільш сприятливих умов розвитку особистості студента шляхом забезпечення гнучкості змісту навчання, пристосування дидактичної системи до його індивідуальних потреб та рівня базової підготовки студента шляхом організації навчально-пізнавальної діяльності за власною лінією навчання на основі проходження поглибленого, повного чи скороченого курсу програми.

*Н. І. Кравець, асист.,
кафедра цивільного та трудового права*

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З КУРСУ